

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger til forslaget

1. Indledning

1.1. Overordnede baggrund

Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016, Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017 og Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021, har været igennem et evalueringsforløb. Efter evalueringen foreslås det, at der skal foretages nogle redaktionelle ændringer pga. forældede betegnelser og overflødige bestemmelser. Der foreslås endvidere, at visse krav til ansøgere skal lempes for at opnå yderligere erhvervsfremme i Grønland. Det tilsigtes med denne ændringslov at fjerne, ændre og optimere nogle bestemmelser. Som en konsekvens af ændringerne ændres også titlen på inatsisartutloven, således at titlen fremadrettet er Inatsisartutlov om generel erhvervsfremme.

1.2. Hovedlinjerne i loyforberedelsen

Udover interne drøftelser generelt om inatsisartutloven er der blevet afholdt et evalueringsmøde mellem Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling og NALIK Ventures A/S i efteråret 2023 vedrørende mikrolånsordningen, hvor NALIK Ventures A/S præsenterede et rapporteringsværktøj udarbejdet af en uafhængig revisor, der bl.a. indeholdt data om mikrolånsordningen.

1.3. Forslagets indhold i helt generelle træk

Mikrolånsordningen har været en 4-årig forsøgsordning i perioden 1. januar 2018-1. januar 2022. Det var i bemærkningerne til Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017, hvorved mikrolånsordningen blev indført, forudsat, at forsøgsordningen efter udløbet af forsøgsperioden skulle evalueres med henblik på en vurdering af, om mikrolånsordningen skulle videreføres. Efter en evaluering foretaget af NALIK Ventures A/S i efteråret 2023 anses mikrolånsordningen for at være en succes, hvor stort set alle mikrolåntagere får tilbagebetalt deres lån, og iværksætterne og de mindre virksomheder, der tager lånet, vækster. Derfor foreslås det, at mikrolånsordningen videreføres, ligesom der lægges op til, at man som i forsøgsperioden afsætter finanslovsmidler på 500 t.kr. om året til mikrolånsordningen.

I henhold til den gældende Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv gives tilsagn om erhvervsstøtte på baggrund af en drifts- og samfundsøkonomisk vurdering af ansøgningen, hvor den driftsøkonomiske vurdering blandt andet skal omfatte en vurdering af ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, ansøgers økonomi og

holdbarheden af den konkrete forretningsplan. Det foreslås, at den driftsøkonomiske vurdering fremover alene skal omfatte en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

Det foreslås endvidere, at ansøgere med væsentlig gæld til det offentlige også skal have mulighed for at opnå støtte via inatsisartutloven. Dette vil give mulighed for, at ansøgere, som har væsentlig gæld til det offentlige, men som har en holdbar forretningsplan, får mulighed for at modtage støtte.

2. Hovedpunkter i forslaget

2.1. Gældende ret

Med virkning fra den 1. januar 2013 blev Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv indført. Hensigten med inatsisartutloven har været at modernisere erhvervsfremmelovgivning, med henblik på bedre at kunne støtte udviklingen af erhvervslivet indenfor de landbaserede erhverv. Inatsisartutloven åbnede op for at henlægge den konkrete administration af støtten til et administrationselskab eller til kommunerne. Forslaget lagde op til, at der alene kunne gives støtte til erhvervsprojekter og aktiviteter, der var levedygtige og ud fra almindelige økonomiske betragtninger ville have mulighed for at udvikle sig eller fortsætte virksomheden, såfremt støtte opnåedes fra Selvstyret.

Efterfølgende blev der ved Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016 givet mulighed for at oprette en pulje på Finansloven for støtte til inkubatorforløb, hvor støtte ikke kun skulle gives økonomisk, men også via forløb, hvor iværksættere igennem en periode på op til 24 måneder kunne modtage rådgivning og sparring i forbindelse med deres opstartsfasen. Denne inatsisartutlov blev ikraftsat med virkning fra d. 1. juni 2016.

Herefter blev mikrolånsordningen for en 4-årig forsøgsperiode sat i kraft d. 1. januar 2018 ved Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017. Denne havde baggrund i inatsisartutbeslutning EM2016/48, som pålagde Naalakkersuisut at fremsætte et lovforslag om en 4-årig forsøgsordning, hvor der skulle udbydes mikrolån til iværksættere og mikroentreprenører, der ikke kunne få støtte via det traditionelle banksystem.

Siden blev der ved Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021 indført en præcisering om, at musik- og filmindustrien kunne modtage støtte i henhold til erhvervsfremmelovens støttemuligheder med virkning fra d. 1. januar 2022. Finansiering af ordningen er, siden udløbet af forsøgsperioden, opretholdt ved en tekstanmærkning i finansloven.

2.2. Forslagets indhold

Det foreslås, at mikrolånsordningen videreføres, og, at finanslovspuljen til mikrolånsordningen fortsættes. Erfaringerne med mikrolånsordningen har været positive, såvel for låntagerne som for samfundet., se følgende statistikker og resultater. Bemærk, at statistikkerne og resultaterne stammer fra mikrolånsordningen fra dens ikrafttræden d. 1. januar 2018 indtil efteråret 2023, mens eventuelle senere udlån ikke fremgår her.

- **Tilbagebetalingsrate:** Stort set alle låntagere har tilbagebetalt deres lån i henhold til de fastsatte betingelser, hvilket demonstrerer en høj grad af ansvarlighed blandt låntagerne.

- **Selektionsproces:** NALIK Ventures A/S' selektionsproces vedrørende mikrolånene, der er baseret på kvaliteten af de indsendte forretningsplaner, har bidraget til at sikre, at lån kun tildeles til levedygtige og lovende virksomheder. NALIK Ventures A/S antager, at den primære grund til, at mikrolån har været en succes, og låntagerne har en så god tilbagebetalingsrate, er selektionsprocessens grundighed.

- **Geografisk investeringsspredning:** Der er givet mikrolån til alle kommuner. Her er de nærmere statistikker:

Avannaata Kommunia	1
Kommune Qeqertalik	3
Qeqqata Kommunia	7
Kommuneqarfik Sermersooq	5¹
Kommune Kujalleq	3

- **Industrispredning for mikrolån:** Der er givet mikrolån til følgende industrier:

Turisme	10
Anlæg og byggeri	2
Industri	1
Forbrug	3
Uddannelse og institutioner	1
Andet	2

Det foreslås derfor, at mikrolånsordningen videreføres, da den giver overordnede positive resultater for samfundet, og da der er påvist behov for ordningen.

I henhold til § 7, stk. 4, i den gældende inatsisartutlov gives tilsagn om erhvervsfremmestøtte på baggrund af en drifts- og samfundsøkonomisk vurdering af ansøgningen. Den driftsøkonomiske vurdering skal blandt andet omfatte en vurdering af ansøgers faglige og

¹ 4 i Nuuk og 1 i resten af kommunen.

ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, ansøgers økonomi og holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

Det foreslås, at ansøgers faglige ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer og ansøgers økonomi fremover ikke skal indgå i den driftsøkonomiske vurdering. Der vil som led i den driftsøkonomiske vurdering herefter kun skulle foretages en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

I henhold til § 8, stk. 2, i den gældende inatsisartutlov kan tilsagn om støtte ikke gives, hvis modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen har væsentlig gæld til det offentlige.

Det foreslås, at støttebegrænsningen for personer med væsentlig gæld til det offentlige fjernes.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget indebærer, at mikrolånsordningen videreføres på permanent basis, og finansieres gennem en pulje med midler, som afsættes på finansloven. Der forventes afsat 500.000 kr. på finansloven for 2025 og følgende år. Herudover ventes der afsat et beløb på finansloven for hvert år til administration af ordningen.

De rammer, der var fastsat for mikrolånsordningen ved dens indførelse i 2018, videreføres, så kommunerne bl.a. vil have mulighed for at bidrage til puljen. Derudover vil tilsagn og udbetaling af lån fortsat alene kunne gives inden for den givne bevilling på de årlige finanslove. Afsatte midler, der ikke er blevet udlånt i 1 år, vil kunne overføres til det efterfølgende år, hvorved den samlede ramme i et år i princippet vil kunne blive højere end de 500.000 kr. Betalte afdrag og renter genudlånes. Hvis der efter ordningens afvikling er et nettooverskud, tilfalder dette Landskassen, der også bærer et eventuelt tab, medmindre andet eventuelt aftales med et administrationsselskab og/eller kommunerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget gør det igen muligt at yde mikrolån til mindre virksomheder. Dette vil udvide støttemulighederne for erhvervslivet, hvilket fortsat ventes at få en positiv økonomisk virkning for erhvervslivet. Forslaget lemper desuden de tidligere gældende betingelser for at kunne opnå erhvervsfremmestøtte, således at ansøgere, som har væsentlig gæld til det offentlige, ikke derved afskæres fra at opnå erhvervsfremmestøtte.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for miljø, natur eller folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Forslaget forventes ikke at have konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Forslaget har i perioden mellem den 30. april 2024 – 28. maj 2024 været offentliggjort på høringsportalen på www.naalakkersuisut.gl.

Forslaget har i samme periode været i høring hos følgende høringsparter:

Formandens Departement

Departement for Boliger og Infrastruktur

Departement for Finanser og Skatter

Departement for Fiskeri og Fangst

Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender

Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender

Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø

Departement for Børn, Unge og Familier

Departementet for Sundhed

Avannaata Kommunia

Qeqqata Kommunia

Qeqertalik Kommunia

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommune Kujalleq

Grønlands Erhverv

SIK

ASG

IMAK

NPK

PPK

KNAPK

Avannaata Erhverv

Qeqertalik Business Council

Arctic Circle Business

Sermersooq Business

Innovation South Greenland

Explore North Greenland

Destination Arctic Circle
Destination Diskobay
Eastgreenland.com
Visit Greenland
Nalik Ventures
Nuna advokater
Arctic Law
Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm
Advokatfirmaet Meinel
Advokat Gedion Jeremiassen
Inuit Law
Advokat Naja Joelsen
Advokat Aviâja Helms
Advokat Marie Louise Frederiksen
Grønlands Revision
Deloitte
EY
BDO
Grønlandsbanken
Banknordik

Der henvises til bilag 2 om høringen og de modtagne høringssvar.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at inatsisartutlovens titel ændres, som en konsekvens af forslagets § 1, nr. 4. Der henvises til bemærkningerne hertil.

Til nr. 2

Det foreslås, at formuleringen i § 1 b, stk. 1, ændres, således at *små iværksættere* erstattes med *mindre virksomheder*, da begrebet *små iværksættere* vurderes at være forældet.

Til nr. 3

Det foreslås, at mikrolånsordningens ophørsdato i § 1 b, stk. 3, ophæves. Dette vil medføre, at mikrolånsordningen fortsættes.

Til nr. 4

Det foreslås, at den branchespecifikke opremsning fjernes, således at erhvervsfremme til erhverv skal forstås meget bredt. Erhvervsfremme, der omfattes af forslaget, er bl.a. virksomhed og aktiviteter inden for service, turisme, industri, handel, hotel, IT, oplevelseserhverv, musikindustri, filmindustri, men er ikke begrænset til disse formål. Aktiviteter, såsom hvalsafari eller lignende aktiviteter, er også omfattet af denne inatsisartutlov, selvom de teknisk set ikke er landbaserede. Det er hensigten, at forslaget skal omfatte virksomhed og aktiviteter, der ikke er omfattet af andre offentlige erhvervsstøttemuligheder, såsom offentligt støttet uddannelse, erhvervsfremme til fiskeri, erhvervsfremme til landbrug, tilskud til kultur og andre eventuelle offentlige støttemuligheder, der kan komme i fremtiden. Et tilsagn om støtte forudsætter dog fortsat, at ansøgeren opfylder betingelserne for støtten.

Til nr. 5

Det foreslås, at § 7, stk. 4, 2. pkt., ændres, så vurderingen om tilsagn om støtte ikke skal omfatte ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, og ansøgers økonomi. Det vurderes at være tilstrækkeligt, at tilsagn om støtte skal bero på en vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan.

Ved vurderingen af holdbarheden af den konkrete forretningsplan lægges vægt på, hvor bæredygtig og gennearbejdet forretningsplanen er. Forretningsplanen er en køreplan for, hvad virksomheden skal opnå – og hvordan ansøgeren vil opnå dette mål. Planen øger sandsynligheden for, at der kan skabes en rentabel og solid virksomhed.

Hvad der skal med i forretningsplanen, og detaljegraden af indholdet afhænger af, hvilken type virksomhed det drejer sig om. Den følgende beskrivelse er derfor ikke udtømmende, men angiver, hvad en forretningsplan typisk indeholder:

- Fundamentet for en ide: En beskrivelse af produktet eller ydelsen. Hvad der er forrettningens omdrejningspunkt, herunder hvad kunderne får ud af produktet.
- En beskrivelse af, hvilke kompetencer tilskudsansøgeren har i tilknytning til projektet, og hvilke kompetencer der mangler.
- En beskrivelse af markedet og markedets potentiale, herunder hvem målgruppen er, og hvilke konkurrenter der eventuelt er på det eksisterende marked. Oplysningerne skal kunne give indtryk af, hvilket potentiale der ligger i forretningen.
- Overvejelser om forventet indtjening på produktet.
- Hvorledes ansøgeren forestiller sig, at ideen skal markedsføres, herunder overvejelser om, hvordan man vil reklamere for og sikre branding af produktet eller ydelsen, så produktet fremstår som unikt og fanger målgruppen.
- En beskrivelse af udviklingen af virksomheden. Eksempelvis som en virksomhedsplan om, hvordan virksomheden skal drives, og om, hvordan den forventes at se ud eksempelvis 3 år efter virksomhedens opstart.
- Et økonomisk overblik. Hvordan vil ansøgeren få økonomien til at hænge sammen? Hvorledes vil man finansiere ideen? Herunder hvordan der skaffes kapital til at finansiere virksomheden. I denne del bør der indgå et budget, der danner et overblik.

Til nr. 6

Det foreslås at § 8, stk. 2, ændres, så personer med væsentlig gæld til det offentlige ikke afskæres fra at kunne få tilsagn om støtte.

Til § 2

Det foreslås, at inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2025.

Bilag 1

Forslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Forslaget</i>
	§ 1 I Inatsisartutlov nr. 20 af 3. december 2012 om erhvervsfremme til landbaserede erhverv, som ændret ved Inatsisartutlov nr. 4 af 3. juni 2016, Inatsisartutlov nr. 27 af 17. november 2017 og Inatsisartutlov nr. 21 af 1. december 2021, foretages følgende ændringer:
Inatsisartutlov om erhvervsfremme til landbaserede erhverv	1. Inatsisartutlovens titel affattes således: ”Inatsisartutlov om generel erhvervsfremme”
§1 b. <i>Stk. 1.</i> Der oprettes en pulje til finansiering af en mikrolånsordning med det formål at lette adgangen til finansiering for små iværksættere.	2. § 1 b, stk. 1, affattes således: ” Der oprettes en pulje til finansiering af en mikrolånsordning med det formål at lette adgangen til finansiering for mindre virksomheder.”
§ 1 b. <i>Stk. 3.</i> Mikrolånsordningen i stk. 1 ophører 4 år efter dens ikrafttræden.	3. § 1 b, stk. 3, ophæves.
§ 2. Inatsisartutloven omfatter erhvervsstøtte til landbaserede erhverv. Landbaserede erhverv omfatter virksomhed og aktiviteter inden for service, turisme, industri, handel, hotel, IT, oplevelseserhverv, musikindustri, filmindustri med videre.	4. § 2, stk. 1, affattes således: ” Inatsisartutloven omfatter generel erhvervsstøtte.”
§ 7. <i>Stk. 4.</i> Tilsagn om støtte gives på baggrund af en drifts- og samfundsøkonomisk vurdering af	5. § 7, stk. 4, 2. pkt., affattes således: ”Den driftsøkonomiske vurdering skal blandt andet inddrage en vurdering af

<p>ansøgningen. Den driftsøkonomiske vurdering skal blandt andet inddrage en vurdering af ansøgers faglige og ledelsesmæssige kvalifikationer og kompetencer, ansøgers økonomi og holdbarheden af den konkrete forretningsplan.</p>	<p>holdbarheden af den konkrete forretningsplan.”</p>
<p>§ 8. <i>Stk. 2.</i> Tilsagn om støtte kan ikke gives, hvis modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen tidligere er dømt for grovere overtrædelser af skattelovgivningen eller for overtrædelser af bestemmelser om økonomisk kriminalitet i Kriminallov for Grønland eller har væsentlig gæld til det offentlige.</p>	<p>6. § 8, stk. 2, affattes således: ” <i>Stk. 2.</i> Tilsagn om støtte kan ikke gives, hvis modtageren eller ledende personer i direktionen eller bestyrelsen tidligere er dømt for grovere overtrædelser af skattelovgivningen eller for overtrædelser af bestemmelser om økonomisk kriminalitet i Kriminallov for Grønland.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2025.</p>

Bilag 2

Høringsnotat

Forslaget var i perioden fra og med 30. april 2024 til og med 28. maj 2024 offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal, og fremsendt til følgende høringsparter:

Formandens Departement
Departement for Boliger og Infrastruktur
Departement for Finanser og Skatter
Departement for Fiskeri og Fangst
Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender
Departement for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke
Departementet for Selvstændighed og Udenrigsanliggender
Departement for Landbrug, Selvforsyning, Energi og Miljø
Departement for Børn, Unge og Familier
Departementet for Sundhed
Avannaata Kommunia
Qeqqata Kommunia
Qeqertalik Kommunia
Kommuneqarfik Sermersooq
Kommune Kujalleq
Grønlands Erhverv
SIK
ASG
IMAK
NPK
PPK
KNAPK
Avannaata Erhverv
Qeqertalik Business Council
Arctic Circle Business
Sermersooq Business
Innovation South Greenland
Explore North Greenland
Destination Arctic Circle
Destination Diskobay
Eastgreenland.com
Visit Greenland

Nalik Ventures
Nuna advokater
Arctic Law
Advokatfirmaet Malling & Hansen Damm
Advokatfirmaet Meinel
Advokat Gedion Jeremiassen
Inuit Law
Advokat Naja Joelsen
Advokat Aviâja Helms
Advokat Marie Louise Frederiksen
Grønlands Revision
Deloitte
EY
BDO
Grønlandsbanken
Banknordik

Det er modtaget høringsvar fra følgende parter: Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Børn og Unge, Departementet for Fiskeri og Fangst, Kommune Kujalleq, KNAPK, Grønlands Erhverv, SIK, Sermersooq Erhverv, og Visit Greenland.

Departementet for Boliger og Infrastruktur, Departementet for Børn og Unge, Departementet for Fiskeri og Fangst, Kommune Kujalleq og KNAPK har ingen bemærkninger til det fremsendte.

Grønlands Erhverv skriver:

Høringsparten skriver, at ideen med at yde mikrolån er én, som parten absolut billiger i det omfang, at der såvel ydes assistance som føres kontrol med låntagerne. Derudover har parten ikke bemærkninger til forslaget.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Der vil blive ydet assistance i forbindelse med ansøgningerne. Ligeledes vil der blive ført kontrol med låntagerne.

SIK skriver:

Høringsparten anser mikrolånsordningen for at være en succes, og støtter derfor, at ordningen gøres permanent.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Ingen bemærkninger.

Sermersooq Erhverv, Kommuneqarfik Sermersooq, skriver:

Høringsparten hilser ændringen velkommen og ser positivt på den udvikling, der allerede er sket under den hidtidige ordning. Høringsparten mener dog, at rammen på de 500.000 kroner årligt godt kunne være højere, da der forventes et erhvervsmæssigt boom, ikke mindst inden for turismesektoren med baggrund i lufthavnsudvidelserne.

Som et alternativ til en større finanslovsbevilling udtaler høringsparten, at man kunne vælge at tillægge puljen de tilbagebetalte afdrag og renter i stedet for at tilbageføre dem til Landskassen.

Afslutningsvis beder høringsparten om, at ”vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan” uddybes og præciseres. Herunder hvilke kriterier der indgår i en sådan vurdering.

Ressortdepartementets bemærkninger:

En eventuel forøgelse af den bevillingsmæssige ramme kræver ikke lovgivningsmæssige ændringer. 500.000 kroner årligt er hvad, der er afsat på finansloven på nuværende tidspunkt. Der kan således afsættes yderligere midler på efterfølgende finanslove.

Det er allerede en del af den gældende ordning, at tilbagebetalte afdrag og renter bliver i puljen. Forslaget indebærer ikke ændringer i forhold til dette.

Det er foretaget uddybning af bemærkningerne til bestemmelsen om hvad der forstås ved ”vurdering af holdbarheden af den konkrete forretningsplan”.

Visit Greenland skriver:

Høringsparten er enig i de foreslåede ændringer og mener, de vil have en positiv effekt på erhvervsudviklingsudviklingen i Grønland. Parten mener, forslaget vil gøre det lettere for iværksættere og mindre virksomheder at få adgang til finansiering og støtte, og at dette er essentielt for vækst og innovation i turismen.

Afslutningsvis bemærker høringsparten, at der bør etableres en specifik pulje dedikeret til turisme og kulturelle projekter. Høringsparten anfører, at puljen kunne gøre disse sektorer mere synlige og målrettet støtte projekter og initiativer til at fremme nye muligheder.

Ressortdepartementets bemærkninger:

Det er ikke planlagt specifikke puljer rettet mod specifikke sektorer på nuværende tidspunkt. Ansøgere, der arbejder med turisme og kulturelle projekter, har dog mulighed for at søge – på lige linje med ansøgere fra andre sektorer.